

Για πρώτη φορά παγκοσμίως ανάγνωση μοναδικού κειμένου στην γλώσσα των Θρακών του 5ου π.Χ. αι. Κείμενο χαραγμένο στο χρυσό «δακτυλίδι του Εζέροβο»

Το «μυστικό» του χρυσού δακτυλιδιού, έπειτα από 25 αιώνες, που κρατήθηκε στο σκοτάδι, θα αποκαλύψει στο Πανεπιστήμιο Αθηνών ο θρακικής καταγωγής καθηγητής (εκ Ξάνθης) Χαράλαμπος Χ. Σπυρίδης. Αποτέλεσμα πολυετούς ερεύνης του, με την οποία κατάφερε να αποκωδικοποιήσει ένα μοναδικό κείμενο, γραμμένο στην γλώσσα των Θρακών του 5ου π.Χ. αι.! Η ανάγνωση του «χρυσού δακτυλιδιού» θα πραγματοποιηθεί - για πρώτη φορά παγκοσμίως! - σε διάλεξη του καθηγητού, την οποία διοργανώνει το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών την Τετάρτη 9 Απριλίου και ώρα 19:00 στην αίθουσα τελετών του Ιδρύματος (Πανεπιστημίου 30).

Πρόκειται για κείμενο 61 χαρακτιήρων του μεγαλογράμματος αττικού-ιωνικού αλφαβήτου, σε συνεχή λόγο - μη χωριζόμενο σε λέξεις - ανερμήνευτο έως σήμερα, κατά την επίσημη εκδοχή.

Το αρχαίο κείμενο είναι χαραγμένο στην πλάκα χρυσού δακτυλιδιού, το οποίο φορούσε διαπρεπής άνδρας της αρχαίας μεγάλης θρακικής Σαπαικής χώρας ή της αρχαίας χώρας των Βησών Θρακών, που συμπίπτει με την σημερινή περιφέρεια Βοραιο-βουλγαρίας (χωριό Εζέροβο).

Από την ανάγνωση του επιγράμματος του χρυσού δακτυλιδιού του Εζέροβο, προκύπτουν:

- Η εξιστόρηση γεγονότων που αναφέρονται από πλείστους όσους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς, τραγικούς και ιστο-

ρικούς.
- Ποιος και τι ήταν αυτός που φορούσε το δακτυλίδι.

- Ποια ήταν η θρησκεία των αρχαίων Θρακών της περιοχής.

- Ότι η γλώσσα των αρχαίων Θρακών ήταν ελληνική.

- Εμπλουτίζεται το υπάρχον αρχαιοθρακικό γλωσσικό υλικό των διαλεκτικών λέξεων.

- Ξεκαθαρίζει ο τρόπος γραφής του επιγράμματος και η διττή προφορά κάποιου βασικού γράμματος στην γλώσσα των αρχαίων Θρακών.

- Μαθαίνουμε από πού μετώκησαν οι αρχαίοι Θράκες της περιοχής, κλείνοντας έναν κύκλο μετακινήσεων αιώνων.

- Μαθαίνουμε πώς λεγόταν η πόλις του Εζέροβο εκείνον τον καιρό και λεπτομέρειες άγνωστες μέχρι σήμερα για την ονομασία και την γεωγραφία της περιοχής.

- Μαθαίνουμε την κύρια ασχολία των αρχαίων Θρακών της περιοχής.

- Μαθαίνουμε πληροφορίες για την αρχαία θρακική μετρική και ρυθμοποιία.

- Διασαφηνίζεται οριστικώς η καταγωγή πολλών ανθρώπων του πνεύματος και των γραμμάτων από την αρχαία Θράκη, όπως είναι ο σοφιστής Πρωταγόρας και ο Σκυθίνος ο ιαμβογράφος.

Πρόκειται, λοιπόν, για μοναδικό - έως σήμερα - εκτεταμένο αρχαίο θρακικό κείμενο.

Το δακτυλίδι του Εζέροβο

Τύχη αγαθή, το έτος 1912, κατά την εκσκαφή ενός τύμβου (τούμπας, γηλόφου) στο χωριό Εζέροβο της περιφέρειας Βοραιοβουλγαρίας της Βουλγαρίας - το βορειότερο τμήμα της αρχαίας Μεγάλης Θρακικής Σαπαικής χώρας ή ίσως προς το νοτιότερο τμήμα της αρχαίας χώρας των Βησών Θρακών - μεταξύ των πόλεων Χάσκοβο και Φιλιππουπόλεως, ευρέθη μεγαλοπρεπής τάφος του 403 π.Χ. Ήταν τάφος διαπρεπούς ανδρός, όπως προκύπτει από τα κτερίσματα. Ο νεκρός φορούσε χρυσό δακτυλίδι, το οποίο έφερε πλατειά ενεπίγραφη πλάκα, στην οποία ήταν χαραγμένα 61 γράμματα του μεγαλογράμματος αττικού-ιωνικού αλφαβήτου!

Πολλοί μελετητές, ιδίως Ευρωπαίοι, μεταξύ των οποίων Βαλκάνιοι - συμπεριλαμβανομένων και των Ελλήνων (D. Detschew, P. Kretschmer, Ribezzo, Seure, Basavaricius, M. Αποστολίδης, Κ. Κουρτίδης, κ.ά.) προσπάθησαν να ερμηνεύσουν, ο καθένας με τις γνώσεις του και την πλούσια φαντασία του την επιγραφή. Κατά

τον κ. Σπυρίδη, «ο κάθε ερευνητής εξ αυτών χωρίζει τις λέξεις με τον δικό του τρόπο και δίνει στις λέξεις την προσωπική του ερμηνεία έτσι, ώστε όλες αυτές να έχουν σαν μόνο κοινό στοιχείο την αυθαιρεσία». Ως Ξαβθιώτης, ο κ. Σπυρίδης ενδιαφέρθηκε για το δακτυλίδι του Εζέ-

ροβο και ασχολήθηκε ερευνητικά με αυτό από το 1988. Την έρευνά του ολοκλήρωσε στις 30 Δεκεμβρίου 2013.

Όλα αυτά γίνονται ακόμη σπουδαιότερα, εάν αναλογισθεί κανείς πως οι Θράκες δεν είχαν γραπτή γλώσσα και γι' αυτό δεν άφησαν γραπτά μνημεία. Δεν εγνώριζαν να γράφουν και θεωρούσαν μεγάλη ντροπή την χρήση των γραμμάτων (Αιλιανός «Ιστορικά Διάφορα», 8,6,1-4)... Δεν μπορούσαν να μετρήσουν πάνω από τον αριθμό τέσσερα (Αριστοτέλης «Προβλήματα», 911a, 1-4)...

Ως προς την γλώσσα των Θρακών οι γνώσεις μας είναι πολύ περιορισμένες, όπως λέει ο καθηγητής Σπυρίδης. Το γλωσσικό υλικό, που έχει διασωθεί από τους αρχαίους συγγραφείς και λεξικογράφους (κυρίως τον Ησύχιον τον Αλεξανδρέα και εν μέρει τον Στέφανο τον Βυζάντιο), περιλαμβάνει:

- 40 διαλεκτικές λέξεις,
- περίπου 1.500 κύρια ονόματα (ανθρωπωνύμια και τοπωνύμια),
- διάφορες ανάγλυφες επιγραφές, οι οποίες ευρέθησαν στην Μοισία και την Βόρεια Θράκη και οι οποίες μας καθιστούν γνωστά πολλά κύρια θρακικά ονόματα, διαφόρων εποχών και ρωμαϊκής ακόμη,

• δυο επιγραφές επάνω σε δυο χρυσά δακτυλίδια, τα οποία ευρέθησαν στο Εζέροβο και το Ντιβανλί, αντιστοίχως,

• επιγραφές σε τέσσερις ασημένιες τεφροδόχους του Ντιβανλί,

• ένα αγγείο το οποίο ευρέθη σε ιερό της Σαμοθράκης, και

• κάποιες λέξεις κυρίως φυτών χάρις στο γεγονός ότι οι αρχαίοι Έλληνες εθεωρούσαν τους Θράκες αξεπέραστους στην βοτανοθεραπεία.

Τέλος, πολλές ελληνικές λέξεις οι οποίες διαβάσθηκαν στην Γραμμική Β μαρτυρούνται και στον χώρο της Θράκης. Πολλά ονόματα και τοπωνύμια γνωστά στην Θράκη (όπως λ.χ. Αγριάνες, Δύμη, Νέστος, Σκαϊός ποταμός, Άβαι, κ.ά.), υπάρχουν και στην νότια Ελλάδα. Αυτό το γλωσσικό υλικό, όμως, είναι ένα ανεπαρκές υλικό. Οι Θράκες άρχισαν να χρησιμοποιούν το ελληνικό αλφάβητο - και ειδικότερα την αττική-ιωνική παραλλαγή του, από τον 5ο π.Χ. αι., όπως προκύπτει από τα μέχρι σήμερα υπάρχοντα στοιχεία.

Ο βιολονίστας των Αβδήρων

Την προηγούμενη εβδομάδα στο Συνέδριο Φυσικών στο Ναύπλιο ο κ. Σπυρίδης ομιλήσει, μεταξύ των άλλων και για τον «βιολονίστα των Αβδήρων», τον οποίο πρώτον παρουσίασε αυτή εδώ η στήλη, στο φύλλο της 21.06.2011, άρθρο με τίτλο «Στα αρχαία Άβδηρα έπαιζαν βιολί!» (Για περισσότερα, βλ. σκ. βιβλίο Γ. Λεκάκης «Μουσικής Μύηση», εκδ. MadMelody, 2013).

Ο καθηγητής υπερθεμάτισε για τα αρχαία έγχορδα μουσικά όργανα με δοξάρι, που την ύπαρξη και λειτουργία τους πρώτος αναφέρει ο Ηράκλειτος (στο απόσπασμα 51), ο σκοτεινός φιλόσοφος. Η εισήγηση έκανε εντύπωση, δεδομένου, όπως ανέφερα και στο παραπάνω άρθρο, η σύγχρονη μουσικολογία πιστεύει και διαδίδει πως οι αρχαίοι Έλληνες δεν εγνώριζαν τον δοξάρι!!!

Όσο για τον «αρχαίο Αβδηρίτη βιολονίστα» ο κ. Σπυρίδης θα ομιλήσει στις 29 Απριλίου στην αίθουσα «Δρακόπουλος» στα Προύλια (Πανεπιστημίου 30).

ΥΓ:

βλ. και σκ. ανακοίνωση του Χαρ. Σπυρίδη στο τελευταίο Βαλκανικό Συνέδριο Φυσικής.

«Υπάρχει μια φυλή ανθρώπων, μια φυλή θεών...»
Πίνδαρος (ΣΤ' Ωδή Νεμεονίκου)

ΓΡΑΦΕΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ,
Ο ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΜΑΣ,
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ - ΛΟΓΓΡΑΦΟΣ

Γιώργος Λεκάκης
www.lekakis.com

